

Grote meeuwen vangen grote vogels

LARGE GULLS CATCH LARGE BIRDS

Guido Keijl

Meeuwen staan bekend als alleseters en opportunisten (BWPi 2004). Zeetrekters kennen het najaarsbeeld van grote meeuwen die achter de branding uit zee komende zangvogels 'opvangen' en oppeuzelen. Omdat meeuwen niet erg zijn toegerust om levende vogels te vangen, maken ze doorgaans alleen kans op jonge, verzwakte en vaak kleine individuen in vlak en open terrein, waar de prooi zich niet kan verstoppen. Toch legt een enkel individu zich soms toe op het vangen van grote vogels. Recent hebben één of meer Zilvermeeuwen *Larus argentatus* op Texel zich gespecialiseerd in het vangen van Kauwen *Corvus monedula*, waarbij zelfs adulte exemplaren worden verschalkt (Camphuysen et al. 2010). In deze bijdrage worden nog enkele anecdotes gegeven van grote meeuwen die levende en gezonde grote vogels aanvielen, doodden en opaten.

In juni of juli 1986 pakte vermoedelijk steeds dezelfde adulte Kleine Mantelmeeuw *L. fuscus* in de Putten bij de Hondsbossche Zeewering gedurende ongeveer anderhalve week vrijwel dagelijks een pas uitgevlogen Kokmeeuw *Chroicocephalus ridibundus*. Het ritueel verliep steeds hetzelfde: de Kleine Mantelmeeuw zwom rustig naar een juveniele Kokmeeuw, greep deze schuin van voren bij een vleugelbasis en verdrok hem vervolgens door eenvoudigweg zijn kop te draaien, zodat de Kokmeeuw onder water werd gedrukt. Al spoedig waren de Kokmeeuwen de Kleine Mantelmeeuw kennelijk te snel af, want er verschenen geen nieuwe meeuwenlijken meer in het gebied.

Op 19 maart 2011 foerageerden een stuk of zes stadsduiven *Columba livia* op kruimeltjes nabij een terras in Cadíz, Spanje. Enkele adulte Geelpootmeeuwen *L. michahellis* waren er vlakbij eveneens etensrestjes aan het schuimen. Op een goed moment deed een meeuw zijn kop langzaam omlaag, zodat kop en snavel, nek, lichaam en staart in één vlak waren, en nam hij, zonder de vleugels te heffen, een spurt van een meter of tien en greep een zwartgrijze stadsduif schuin van achteren in de rug. Het gebeurde zo geruisloos en in een oogwenk dat de mensen om mij heen het niet eens gezien hadden. Het duivengroepje spatte uiteen, terwijl de onfortuinlijke duif door de meeuw aan een vleugel werd vastgehouden. Hij fladderde hevig, maar kon geen kant meer op. De meeuw probeerde de duif met rukken van zijn kop dood te schudden. Vermoedelijk had de meeuw sneller succes

gehad als hij met snavelhouten de duif buiten gevecht had gesteld, maar duiven zijn sterke vogels en de meeuw was kennelijk 'slim' genoeg om de duif niet los te laten. Onmiddellijk na de vangst kwam er een andere Geelpootmeeuw bij, gezien het gedrag van beide mogelijk zijn vrouwelijke partner: deze tweede meeuw was wat kleiner en had een iets kleinere kop en dunnere snavel. Enkele seconden daarna naderden argeloze wandelaars en vlogen de meeuwen weg. De duif spartelde nog wat, maar was al dermate verwond dat hij geen kant meer op kon. Toen de wandelaars na ongeveer een minuut voorbij waren, kwamen beide meeuwen terug en hakten ze samen op de rug van de duif in. Andere meeuwen en duiven waren niet meer te zien.

Toen in juni 2011 de jonge Kauwen in Castricum waren uitgevlogen, werd mijn aandacht op een dag getrokken door een groepje geagiteerde en druk roepende Kauwen in een parkje. Op het grasveld stond een volwassen Zilvermeeuw in te hakken op een reeds bewegingsloze Kauw. Pas na enige minuten verloren de Kauwen hun interesse, terwijl de meeuw van de Kauw stond te eten. De volgende dag zag ik op het betreffende grasveld behalve de dode Kauw van de dag ervoor nog drie dode Kauwen liggen. Alle waren jonge, net uitgevlogen individuen met nagenoeg volgroeide handpennen. Enkele dagen later lagen er in hetzelfde parkje twee nieuwe jonge Kauwen, maar daarna zijn er geen nieuwe lijken bijgekomen. Ik weet niet of het steeds dezelfde Zilvermeeuw was die de Kauwen ving, maar dit lijkt wel waarschijnlijk. Elders in Castricum heb ik geen dode jonge Kauwen gezien, hoewel ze er overal talrijk zijn.

Het systematisch vangen van grotere vogels door grote meeuwen is vaker beschreven; de prooien zijn doorgaans zoetwater- en zeevogels (bijvoorbeeld Oro & Martínez-Abraín 2007, Mathias & Catry 2010). De vastberadenheid en het gemak waarmee de hierboven genoemde meeuwen hun prooien vingen en doodden suggereren dat ze dit vaker hadden gedaan. In grote delen van de wereld zijn stadsduiven in kuststeden overvloedig aanwezig en het is opmerkelijk dat ze niet eerder als meeuwenprooi gerapporteerd zijn, omdat ze afgezien van hun snelheid weerloos zijn tegenover grote meeuwen. Doorgaans worden zowel meeuwen, Kauwen als stadsduiven in steden als hinderlijk beschouwd (Krebs 1974, Hadjisterkotis 2003, Rock 2005, Avery et al. 2008). Gezien de beschreven waarnemingen zou het positief zijn als meer meeuwen in steden zouden gaan broeden in plaats van minder: hoe meer meeuwen, hoe groter de kans dat er individuen zijn die ontdekken dat stadsduiven en Kauwen als voedselbron te exploiteren zijn.

Summary

Three cases of predation of large gulls on wild, healthy large birds are described. In June/July 1986, during a period of about ten days, a Lesser Black-backed Gull caught a recently fledged Black-headed Gull daily, by grabbing it by a wing basis and drowning it. In March 2011 a Yellow-legged Gull easily caught a Feral pigeon. In June 2011 a Herring Gull caught at least six recently fledged Jackdaws within a couple of days. Capturing large and healthy birds by gulls is an uncommon but known phenomenon, although preys usually involve freshwater- and/or seabirds. Jackdaws as prey have also been described previously, but Feral pigeons have not. This is remarkable, as they are usually proliferating in coastal cities, where large gulls are usually common as well. Both gulls, Jackdaws and pigeons are often considered a pest. However, the more gulls breed in cities, the greater the chance that individuals start specializing on such defenseless, easy and abundant prey as pigeons.

Referenties

- Avery M.L., E.A. Tillman & J.S. Humphrey 2008. Effigies for dispersing urban crow roosts. Proceedings of the 23rd Vertebrate Pest Conference: 84-87. University of California, Davis.
- BWPi 2004. The birds of the western Palearctic interactive. DVD Birdguides, Shrewsbury.
- Camphuysen C.J., S. Schrimpf & C.D. Romay 2010. Kautjes *Corvus monedula* als prooi van Zilvermeeuwen *Larus argentatus* en Kleine Mantelmeeuwen *L. fuscus*. *Sula* 23: 15-20.
- Hadjisterkotis E. 2003. The effect of corvid shooting on the populations of owls, kestrels and cuckoos in Cyprus, with notes on corvid diet. *Zeitsch. Jagdwiss.* 49: 50-60.
- Krebs L.B. 1974. Feral pigeon control. Proceedings of the 6th Vertebrate Pest Conference 1974: 257-262. University of Nebraska, Lincoln.
- Mathias R. & P. Catry 2010. The diet of Atlantic Yellow-legged Gulls (*Larus michahellis atlantis*) at an oceanic seabird colony: estimating predatory impact upon breeding petrels. *European Journal of Wildlife Research*. [DOI 10.1007/s10344-010-0384-y.]
- Oro D. & A. Martínez-Abraín 2007. Deconstructing myths on large gulls and their impact on threatened sympatric waterbirds. *Anim. Conserv.* 10: 117-126.

Adresgegevens auteur:

Guido Keijl

Brederodestraat 16a, 1901 HW Bakkum, g.o.keijl@casema.nl